ARQUIVO DA UNIVERSIDADE

COLÉGIO DA COMPANHIA DE JESUS
E
UNIVERSIDADE DE ÉVORA

1570

Monitório para observancia da bula de 1567 - 20 leitores,30 escolares,20 pregadores e confessores,para alunos não só de Portugal mas de Africa e Oriental.

Gav. 6 - Maço 2 - N.º 32

1 Excecutorial 1570
dos dizemos

H E N R I C V S

Miseratione diuina tt. S. quatuor coronator. S. Ro. Ecc. pbr Cardinalis Infans Portugallie apud Serm. dnum Sebastianum Portugallie et Algarbior. Regem Illustrem, ac uniuersa Portugalliam, oiaq. et singula eiusde Regis dominia Smi dni nri Pij
Pape quinti, et Sedis Aplice de latere Legatus, Dilectis nobis in xpo Cantori Eboren. ac Prouisori et Vicario generali Vlixbonen. Salutem in dno sempiternam. Ex parte dilector. nobis in xpo Rectoris et patru Collegij Spiritus sancti
ciuitatis Eboren. pbrorum societatis Jesu fuit nuper expositu coram nobis q. alias ipsi a predicto Smo dno Papa quasdam lras p Cancellariam aplicam expeditas super quibusdam bonis, et decimis dicto Collegio applicatis obtinuerut
tenoris sequentis. Videlicet; PIVS Episcopus seruus seruor. Dei. Ad perpetua rei memoria. Iniuncte nobis debitum seruitutis exposcit vt ad ea libenter intendamus per que Collegior. indemnitatibus obuiantis gratiar. illis p prede
cessores nros factar. validitati consulamus. Dudu siquidem postq. dilectus filius nr Henricus tt. Stor. quatuor coronator. pbr Cardinalis Infans Portugallie nuncupatus felicis recordationis Pio pp. iiij predecessori nro exposuerat, q. licet alias ipe
qui etiam tunc Archieps seu perpetuus administrator eccle Eboren. existebat Collegiu Spiritus Sti in ciuitate Eboren. dudum per eum constructu, et deinde in uniuersitatem studij gnalis ap. auctate erectu, et institutum nonnullis red
ditibus annuis pro magror. Regentiu, lector. et Scholariu inibi pro tempore studentiu sustentatione dotasset, Nihilominus ipe qui regimen et administratione Collegij et uniuersitatis hmoi dilectis filijs pbris Societatis Jesu concesserat ma
ximu fructu ex illor. eruditione doctrina, moribus, et exemplari vita alijsq. virtutibus indies prouenientem considerans, unde facile sperabatur doctos et eruditos hoies eiusdem uniuersitatis alumnos non solu ex Regno Portugallie sed etiam
Africanis orientalibusq. prouincijs charissimo in xpo filio nro Sebastiano Portugallie et Algarbior. Regi Illustri subiectis que viris doctis apprime indigebat suffecturos fore, ac prouide attendens prefatos, et alios si qui essent eiusde Vniuer
sitatis redditus, pbris ipsis, quor. viginti lectores, triginta scholares, et alij viginti partim predicatores et confessores partim ad alia exercitia spualia deputati in eadem uniuersitate assidue residebant ad tot taliuq. oneru supportatione
minime sufficere, nonnullasq. proprietates ad mensa Archiepalem Eboren. pertinentes a pluribus annis per eius predecessores Archiepos Eboren. alienatas, et in laicor. nobiliu manibus ex quibus non nisi cu maxima difficultate recuperari
poterat existere, Idcirco idem Henricus Cardinalis easde proprietates, una videlt Concelho de monte agraco Vlixbonen. et alia de moreira de monte maiori nouo ac alia et de moreira nuncupata montis maioris, necno alia de Epo q. est in Coruche
cu certis partibus os lombos de epo nuncupatis, et alia dos montes claros Eboren. ac reliqua proprietates seu possessiones hmoi ciuitatis Eluas territorior. respectiue, qua dilectus filius Aluarus pregado illius Conductor in ultima eius gnatione
obtinet ita vt illa finita uniuersitati predicte cederet, sic vt premittitur alienatas, et ex quibus minima vtilitas dicte mense eatenus prouenerat de tunc existium Capituli dicte Ecc. consensu ab ipa mensa perpetuo dismembrauerat, illasq. uniuer
sitati predicte pro lector. scholariu predicator. et cofessor. predictor. aliorumq. officialiu in uniuersitate predicta pro tpe existium sustentatione, et reliquor. oneru dicte uniuersitati incumbentiu supportatione, ita tn q. si aliquo tpre dicta uniuersi
tas supprimeretur, uel illa et ut eius bona ad alia prelatura transferrerentur redditus hmoi ad mensa ipsa eo ipso redirent, et reuerterentur, ipsaq. uniuersitas quamdiu illos perciperet censum annuu mille regaliu pro qualibet proprietate
hmoi mense predicte persolueret sub ipius predecessoris, et aplice Sedis beneplacito, et non alias etia perpetuo applicauerat, et appropriauerat prefatus predecessor ipsius Henrici Cardinalis tunc supplicationibus inclinatus, omnes et sigulas
proprietates et possessiones predictas quar. insimul et ad illas pertinentiu fructus redditus et prouentus duor. milliu ducator. auri de camera sm coem extimatione ualore annuu, ut ide Henricus Cardinalis asserebat no excedebat cu iuribus, et
pertinentijs suis uniuersis ab eade mesa dismebrauit et separauit, illasq. Vniuersitati predicte cu onere, et coditione pmissis ppetuo applicauit, et appropriauit, ac illas dismembratas, applicatas, et appropriatas ee decreuit pro ut in singulis pre
decessoris continetur, et Henrici Carlis hmoi lris desup confectis plenius dicitur contineri. Cum aut sicut idem Henricus Carlis tam suo q. dilector. filior. Rectoris, et Collegialiu Vniuersitatis hmoi noibus nobis nuper exposuit licet in dubiu reuocari no debuisset
nec deberet quin proprietates supradicte ita ab eccla Eboren. p eundem predecessore dismembrate et separate, et eide collegio applicate et appropriate fuerint vt omnia, et singula fructus redditus prouentus emolumenta necno decime primitie
oiaq. et singula alia iura ex illis prouenientia, et eccle Eboren. ante dismembratione, et applicationem predictas debita et ex illis solui solita ipsi Vniuersitati lrar. earundem vigore debeantur, et integre persolui debeant eo maxime qa sub annuo
valore in dictis lris expresso decimar. et primitiar. earunde valor coprehenditur, nihilominus ab aliquibus dubitatur, et forsan assceritur decimas et primitias prefatas sub verbis in dictis lris contentis spalr non expressas no comprehendi illasq. prete
eccle Eboren. seu illius Presuli ex dictis proprietatibus et quibusdam alijs terris eis coniunctis adhuc no aut uniuersitati prefate solui debere. Quare prefatus Henricus Carlis asseres illius semp intentionis fuisse, et esse q. proprietates prefate illiusq. fruct.
redditus prouentus obuentiones emolumenta, necno decime primitie aliaq. omnia et singula iura ex illis et terris coniunctis prefatis prouenientia, et eccle Eboren. olim debita, et solui solita ab ipa mensa dismembrarentur, et Vniuersitati predicte
applicarentur, eisde noibus nobis huir supplicari fecit, vt in premissis oppne prouidere de benignitate apca dignaremur; Nos igr ad tollendu oem dubitationis materia ne ta ille q. Rector, et Collegiales pret. dictar. lrar. frustrentur effectu prouidere
uolentes, ipsosq. rectore, et Collegiales, ac eor. singulos a quibusuis excois suspensionis, et interdicti alijsq. ecc. sententijs censuris et penis a iure uel ab hoie quauis occone uel causa latis si quibus quomolt innodati existunt ad effectum pntium dun
taxat consequendu har. serie absoluentes et absolutos fore censetes, necnon singular. lrar. predictar. tenores presetibus pro expssis hntes, hmoi suppbus inclinati, moderni Eboren. Archiepi ad hoc expresso consensu accedente; Volumus et apca
authoritate eisde Henrico Carli ac modernis Rectori, et Collegialibus concedimus q. lre predicte, et p illas facta dismembratio separatio applicatio et appropriatio, ac alia in eisde lris contenta, et inde secuta quecunq. a data pntium valeant plenaq.
roboris firmitate obtineat et eisde Collegio Rectori, et Collegialibus, ac alijs in lris predictis contentis suffragentur suosq. plenarios effectus sortiantur etia in omnibus, et per oia perinde ac si in illis de decimis primitijs oibusq. alijs et singulis iuribus
ex eisdem proprietatibus et terris prefatis prouenientibus, et olim predicte eccle Eboren. debitis, et solui solitis expressa mentio facta fuisset, decimasq. primitias, et alia oia et singula iura ex ipsis proprietatibus et terris prouenientia, et olim
vt prefertur eidem ecce Eboren. solui solita ad ipsu Collegium spectare, et pertinere illiq. et non ipsi eccle integre persolui debere, et nihilominus pro potiori cautela decimas primitias aliaq. oia iura predicta ab ipsa mensa Eboren. etia de nouo
dismembramus, et separamus, illasq. prefato Collegio, ita q. liceat Rectori et Collegialibus illius illar. possessionem libere apprehendere, et retinere seu iam apprehensa continuare, ac in illor. usus, et vtilitate conuertere, Diocesani loci, aut cuiusuis alte
rius licentia desuper minime requisita simili de nouo etia ppetuo autate aplica et tenore predictis applicamus, et appropriamus; Non obstantibus omnibus illis que dictus predecessor in eisdem lris uolebat no obstare ceterisq. cotrarijs quibuscumq.
Nulli ergo oino hominu liceat hanc pagina nre absolutionis dismembrationis separationis, et appropriationis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si qs aut hoc attare presumpserit indignationem oipotentis Dei, ac beator. Petri, et Pauli aplor.
eius se nouerit incursurum; Dat. Rome apud Sanctu Petru Anno incarnationis Dnice Millesimo quingentesimo Sexagesimo sexto, Septimo Idus January Pontus nri Anno Secundo: ¶ Cum autem sicut in eadem expositione subiungebatr
ipsi Rector, et Patres super preinsertis lris, et in eis contentis dubitent indebite molestari aut impediri, et forsan molestentur uel impediantur, nobis humiliter supplicari fecerunt exponentes prefati sibi super his per Sedem aplicam seu
nos de opportuno remedio mir prouideri, Nos igr qui ad infrata per lras aplicas ad quar. insertione no tenemur sufficienti facultate muniti sumus, hmoi supplicationibus inclinati, Discretioni vre uel cuilibet committimus, et
mandamus qtus per uos uel aliu seu alios eisdem exponentibus in premissis efficacis defensionis presidio assistentes faciatis eos dictis preinsertis lris necno absolutione, voluntate, concessione, dismembratione, separatione, applicatioe
et appropriatione, ac alijs oibus, et singulis in eis contentis pacifice frui et gaudere, No permittentes ipos sup eisde premissis uel eor. aliquo per locor. ordinarios uel eor. officiales aut quoscumq. alios ta ecc. cos q. seculares iudices et personas cuiuscumq.
status gradus, ordinis uel coditionis fuerint, et quacumq. et pontificali prefulgeat dignitate, uel autate etiam apca fungantur, quomolt molestari perturbari aut impediri, uel eor. occone uexari Contradictores et rebelles p censuras ecces et alia oppna
iuris remedia appne postposita compescendo, Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis; Non obstan. quibusuis apcis ac in prouincialibus, et synodalibus concilijs editis gnalibus uel specialibus constitutionibus et ordinationibus
ceterisq. contrarijs quibuscumq. In quor. fidem pntes manu nra subscriptas fieri, nriq. Sigilli iussimus appensiõe coiri; Dat. Sintre Vlixbonen. dioc. Anno a Natiuitate Dni Millesimo quingentesimo Septuagesimo, die Vigesima sexta
Augusti Pontus predicti Smi Dni nri Pij Pape Quinti Anno quinto

Pro omnibus tax. duc. 3 et 1/2
Cristophorus Lannslinus

Assistentia iudicum pro Rectore, et fratribus
Collegij Sti Spiritus Eboren. ciuitatis.

Collegio Univ.e da Companhia de JESUS do Espirito Santo de Evora.
p.a se lhe guardar a Bulla da uniaõ dos dizimos das propriedades, que
já lhe estavaõ unidas, asaber, o Conselho de Monte Agrasso no termo de Lis-
boa, a da Moreira no termo de Monte Mór o Novo, a da Moreira no ter-
mo de Monte Maior, e a do Bispo em Coruche, e a de Montes Claros no ter-
mo de Evora, e outras no termo de Elvas, que todas se tinhaõ dezunido da
Meza Archiepiscopal de Evora sendo Arcebispo o Infante D. Henrique.

Munitorio dado, em Cintra da Diocese de Lisboa a 26. de Agosto do anno de 1570. no 5.o anno do
Pontificado do Papa Pio 5.o, pelo Snr.o Infante D. Henrique Presbitero Cardeal do titulo dos
Santos Quatro Coroados, e Nuncio em Portugal com poder de Legado a Latere, pelo qual, dirigi-
do ao Chantre, e Vigario Geral de Evora, lhes mandou fizessem observar, e guardar a Bulla do di-
to Papa Pio 5.o de que aqui vem o theor della dada em Roma a 7. de Janeiro do anno da Encarnaçaõ 1566.
e do Nascimento 1567. no 2.o anno do seu Pontificado, em que concedeo aos Padres da Compa-
nhia de JESUS do Collegio e Universidade do Espirito Santo de Evora, todos dizimos, e pri-
missias, e todos os mais direitos, que costumava receber, a Meza Archiepiscopal de
Evora, das propriedades do Conselho de Monte Agrasso no termo de Lisboa, e da
Moreira no termo de Monte Mór o Novo, e de outra da Moreira no termo de Mon-
te Maior, e de outra chamada do Bispo com suas pertenças em Coruche, e da
de Montes Claros no termo de Evora, e de outras no termo de Elvas, que trazia Al-
varo Pegado em ultima vida; cujas propriedades o dito Snr. D. Henrique tinha
dezunido da dita Meza, e as unio, e incorporou ao dito Collegio e Universidade, e
esta uniaõ foi confirmada pelo Papa Pio 4.o; e depois o dito Papa Pio 5.o lhe
unio os ditos dizimos, e mais direitos das mesmas propriedades pela dita Bul-
la, que aqui se manda observar, e guardar.

ta fo. 212. S. Quintus

Hic.s Galletus pro Ant.o Ferr. Ga

2.a Executorial da Bulla dos dizimos
das 7. partes

ARQUIVO DA UNIVERSIDADE DE COIMBRA